

tolmeč po knjižnih poteh

čezmejni literarni festival

**13. — 15.
junij 2025**

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

IO SONO
FRIULI
VENEZIA
GIULIA

Città di
Tolmezzo

fondazione
pordenonelegge

CAMERA DI COMMERCIO
PORDENONE-UDINE

FONDAZIONE
FRIULI

Museo Carnico
delle Arti Popolari
MICHELE GORTANI

nuova
PRO LOCO
Tolmezzo

Comunità di montagna
della CARNIA

CONSORZIO DEL MONTEBELLO

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DI UDINE
hic sunt futura

ISIS Fermo Solari
TOLMEZZO

PASCHINI
LINUSSIO

CARNIA
INDUSTRIAL
PARK

CONSORZIO DEL MONTEBELLO

PrimaCassa
CREDITO COOPERATIVO TIVO

Servizio Cultura
Città di Tolmezzo

cultura@comune.tolmezzo.ud.it
0433.487961 / 987-487948
www.comune.tolmezzo.ud.it

tolmeč po knjižnih poteh čezmejni literarni festival

+ Že tretje leto zapored festival *Tolmeč Po Knjižnih Poteh* predstavlja vedno raznoliko in mnogovrstno ponudbo, ki je obogatena z novimi vsebinami. Tako kot v prejšnjih izdajah, je tudi tokrat cilj povezovanje različnih spodbud, ki prihajajo z lokalnega območja, z zanimanjem za zgodbe in pomembna kulturna doživetja, ki jih predlaga svet založništva. Popolna novost pa je čezmejni pečat, ki letošnji dogodek povezuje s projektom *Dante*: ime očeta italijanskega jezika navdihuje dialog med kulturami, katerega namen je ohranjanje nacionalne tradicije in hkrati spodbujanje medsebojnega poznavanja in komunikacije. Dantejeva pozornost do živih »materin« jezikov in njegova predanost vrednotam imenitne

književnosti kažeta na to, da se je treba bolj pozorno in podrobno posvetiti jezikovni stvarnosti in literarnim delom teh dveh sosednjih območij: na pripovedovanje slovenskih gostov se bomo odzvali s pregledom pesniškega ustvarjanja in deželne jezikovne stvarnosti na tej strani meje.

Tolmeč Po Knjižnih Poteh želi tudi spodbuditi srečevanje, sodelovanje in socializacijo. Zato prireditev ponuja razstave, sprehode, glasbo, obrtno dejavnost in priložnosti za sodelovanje z društvi in z vzgojno-izobraževalnim svetom.

Tolmeč Po Knjižnih Poteh vabi ljudi nekaj dni pred solsticijem, da delijo nadaljše dneve v letu in z veseljem prepoznajo skupno strast do branja ter si prizadevajo za dialog.

sreda, 11.06

V PRIČAKOVANJU PO KNJIŽNIH POTEH

18.00 Kino David
Marco Belpoliti
Otvoritev razstave:
Mnogotera obličja.
Ženski portret v
sodobni ilustraciji

četrtek, 12.06

V PRIČAKOVANJU PO KNJIŽNIH POTEH

17.00 Sejna dvorana
mestne hiše v Tolmeču
Oldino Cernoia
V znamenju Danteja:
med Furlanijo Julijsko
Krajino in Posočjem

20.00 Kino David
Luca Zaia
Avtonomija. Potrebna
revolucija

Združenje Sardincev
s kuharjem Daniele Cortiulo
in Karnijska kuhinja
s Checo De Franceschijem
v okviru festivala bosta predstavila

Knjige z okusom
Tipične degustacije
Trg XX Settembre

Knjige za drugo branje
to je najstarejša oblika
reciklaže knjige
Dvorišče Cussigh

petek, 13.06

10.00 Dom za starejše
»Casa di Riposo della Carnia«
Čas, življenje in zgodbe

14.00 Voden ogled (€ 4.00)
Karnijski muzej. Govoreči
predmeti, ki pripovedujejo
o gorski skupnosti: Karnija.

15.45 Karnijski muzej
Associazione
Musicale della Carnia
Glasba vsakdanjika
sledi ob 16.00

Amabile Dassi,
Rosanna Squecco
in Anna Maria Turchetti
Predstavitve razstave
Zemlje in niti za ustvarjanje
umetniških tkiv

16.30 Palača Frisacco
Alberto Candolini, Stefano
Morandini
in Dino Zanier
Razstava fotografskega
natečaja "Gore"

18.30 Kino David / Odprtje
Beppe Severgnini
Sokrat, Agata in prihodnost.
Visoka umetnost staranja

19.00 Tolminski muzej
Posočje Kot Tolmin, Slovenija
Luisa Battistig, Mara Černic,
Aleksej Kalc, Branko Medveš
in Aljaž Škrlep
Mejna območja
in mejne zgodbe

20.30 Kino David
Walter Veltroni
Iris, svoboda

21.45 Trg XX Settembre
Johnson Righeira
Italdisco

sobota, 14.06

10.00 Karnijski muzej
Gian Mario Villalta
in Gabriele Zanella
Po sledih Dantejevega
panterja. Pesniki iz druge
polovice 20. Stoletja v Furlaniji

11.00 Dvorana centra
za muzejske storitve
Goran Vojnovič
Figa

11.30 Salon hotela Roma
Raffaello Cargnelutti
Druga vojna

14.00 Brezplačni vodeni ogled
Pogled na staro mestno jedro:
vzdolž struge namakalnega
jarka hiše, cerkve, epigrafi in
toponimi pripovedujejo
o razvoju mesta od srednjega
veka do danes

15.30 Dvorana centra
za muzejske storitve
Sebastijan Pregelj
V Elvisovi sobi

17.00 Salon hotela Roma
Beatrice Salvioni
Zlobna

18.30 Kino David
Riccardo Falcinelli
Visus. Zgodbe o obrazu
od antike do selfijev

20.30 Salon hotela Roma
Marco Anzovino
Otroci iz sosednje ulice

21.45 Trg XX Settembre
Doro Gjat & Dee Jay Park
Biancoscuro Live
sledi ob 22.00
Tazenda
Bosih Nog

nedelja, 15.06

10.45 Kino David
Associazione
Musicale della Carnia
Glasba vsakdanjika
sledi ob 11.00
Eleonora Matarrese
Karnija: križišče znanja,
med zelišči in kulturo

11.00 Dvorana centra
za muzejske storitve
Renzo Brollo
Akvanavti

11.30 Salon hotela Roma
Marzio G. Mian
Volga Blues.
Potovanje v osrčje Rusije

15.30 Dvorana centra
za muzejske storitve
Aleš Šteger
In Slovenia

15.30 Salon hotela Roma
Paolo Chiarino
Življenje zajeto z zamahi

17.00 Dvorana centra
za muzejske storitve
Daniela Galeazzi
in Giuseppina Minchella
Nevarne resnice

17.00 Salon hotela Roma
Dvoglasna predstava
s Flavio Santi
in William Cisilino
Dantejev "Ce fas tu?"
(Kaj delaš?), ali nisi vedel,
da... Dober razlog,
da vzljubiš furlanski jezik

17.30 Vodeni sprehod (Gratuita)
Ulica Oscura, Stolz Picotta,
Stolz Reithemberg.

18.30 Kino David
Carlo Ginzburg
Črka ubija

sreda, 11. junija
ob 18.00

V PRIČAKOVANJU
PO KNJIŽNIH POTEH
Kino David sledi Palača Frisacco

7

Marco Belpoliti

Odprtje razstave:

Mnogotera obličja.

Ženski portret v sodobni ilustraciji

+

Razstavni dogodek črpa navdih iz galerije likov, prisotnih v Karnijskem muzeju ljudske umetnosti »Michele Gortani«, in zlasti iz ikonične zbirke Ciceri. Od junija do oktobra 2025 bodo v palači Frisacco razstavljena dela nekaterih največjih sodobnih italijanskih ilustratorjev.

Umetniki, ki bodo sodelovali pri projektu *Mnogotera obličja*, so npr.: **Lorenzo Mattotti**, vodilno ime razstave, saj bo prispeval zbirko več kot tridesetih izvirnih ženskih portretov (*Anonimes*, naslov celotnega opusa). Sodelovali bodo še **Gabriella Giandelli**, **Franco Matticchio**, **Pia Valentinis**, **Manuela Bertoli** in **Altan**, avtor risanke *Pimpa* (razstava *Altan. Zemlja, ljudje in živali* je lani poleti gostovala v palači Frisacco), ki bo za razstavo prispeval nekaj »svojih duhovitih in razmišljujočih žensk«; **Guido Scarabottolo** in nato **Riccardo Guasco**, **Olimpia Zagnoli**, **Beppe Giacobbe**, **Pierre Bourrigault**, **Manuele Fior** in druga imena mednarodne ilustratorske scene.

četrtek, 12. junija
ob 17.00

V PRIČAKOVANJU
PO KNJIŽNIH POTEH
Sejna dvorana mestne hiše v Tolmeču

8

Oldino Cernoia

V znamenju Danteja: med Furlanijo Julijsko Krajino in Posočjem

+

Projekt DANTE, ki ga sofinancira program Interreg Italija-Slovenija, se posveča pomembnim vrednotam sporazumevanja v nacionalnih jezikih. Navdih za predloge sta življenje in delo Danteja Alighierija ter njegova prisotnost v čezmejni regiji. Fundacija de Claricini Dornpacher v kraju Bottenicco di Moimacco (UD) *hrani izvod Božanske komedije*, ki jo je leta 1466 prepisal Nicolò Claricini. Prepis je znan kot kodeks Claricinensis in je edini, ki je zagotovo nastal v Furlaniji, ter eden najstarejših Dantejevih kodeksov.

Srečanje v sklopu projekta DANTE,
ki ga sofinancira Evropska unija
v okviru Programa Interreg VI-A
Italija-Slovenija
www.ita-slo.eu/it/dante

Interreg
Italia-Slovenija

DANTE

Cofinanziato
dall'Unione europea
Sofinancira
Evropska unija

četrtek, 12. junija
ob 20.00

V PRIČAKOVANJU
PO KNJIŽNIH POTEH
Kino David

9

Luca Zaia

Avtonomija. Potrebna revolucija

+ Vodi **Paolo Mosanghini**

Priložnost, da z občani na preprost in neposreden način spregovorimo o avtonomiji in načelih, ki so jo navdihnili, o tem, kar Luca Zaia že od nekdaj imenuje »mati vseh reform«. Kaj v resnici pomeni avtonomija? In kako bo državljanom spremenila življenje na bolje? Avtor razvija svoje razmišljanje na pragmatičen način, obravnava življenje tistih, ki živijo in delajo na lokalni ravni, ter prikaže, kako bo sprememba koristila vsem deželam. In seveda odgovarja na ugovore tistih, ki menijo, da avtonomija ogroža enotnost države.

Čas, življenje in zgodbe

Dijaki prvostopenjske srednje šole Gianfrancesco da Tolmezzo se bodo srečali z gosti doma za starejše v Tolmeču, da bi brali pesmi, pravljice, zgodbe in ilustrirane knjige ter skupaj odkrivali moč knjige kot sredstva socializacije.

Karnijski muzej. Govoreči predmeti, ki pripovedujejo o gorski skupnosti: Karnija

+ VODEN OGLED

ZBIRALIŠČE	Pasaža karnijskega muzeja (staro mestno jedro, Ul. della Vittoria 2)
TRAJANJE OBISKA	1 ura in pol
NAJVEČJE ŠTEVILO UDELEŽENCEV	25 oseb
REZERVACIJE	Po telefonu (+ 39 333 903 2145)
CENA	Vstopnina v muzej 4 EUR

petek, 13. junija
ob 15.45

Karnijski muzej
ljudske umetnosti M. Gortani

12

Associazione Musicale della Carnia Glasba vsakdanjika

Sledi, ob 16.00

Amabile Dassi, Rosanna Squecco in Anna Maria Turchetti Predstavitev razstave Zemlje in niti za ustvarjanje umetniških tkiv

Lepota ima veliko razsežnosti, a včasih izbere tkanje niti. Ženske, zgodbe in tkanje v iskanju poezije, dobrega okusa in harmonije. Poglobljanje v tehnike in občudovanje izdelkov kljaklarstva in tkalstva: skozi prosojne in sodobne texture, ki se zgledujejo po keramičnih izdelkih tovarne Dassi, lahko spoznate dediščino goriških uršulink iz sedemnajstega stoletja in furlanskih kmečkih žena izpred sto let.

V sodelovanju s **karnijsko Univerzo za tretje življenjsko obdobje**

petek, 13. junija
ob 16.30

Palača Frisacco,
Dvorana Cussigh

13

Alberto Candolini, Stefano Morandini in Dino Zanier Razstava fotografskega natečaja "Gore"

+

Razstava je rezultat fotografskega natečaja o furlanskih gorah, ki sta ga priredila Karnijski fotokrožek in Drugostopenjska srednja šola Fermo Solari. Natečaj, ki so se ga udeležili srednješolci, je bil namenjen predstavitvi del, ki prikazujejo furlanske gore skozi oči mladih, da bi spodbudili nov dialog o naravi in njenem razumevanju.

V sodelovanju s **Karnijskim fotokrožkom**
in **Državno drugostopenjsko srednjo šolo Fermo Solari**

Beppe Severgnini Sokrat, Agata in prihodnost. Visoka umetnost staranja

+ Vodi **Valentina Gasparet**

Mnogi danes ne priznavajo, da obstajajo različna obdobja človekovega življenja, in se kljub visoki starosti še naprej vrivajo, porivajo in zbirajo dobrine. Lovijo javne funkcije, potrditve, iščejo priznanja. Ne znajo upočasniti tempa, prisluhniti, vračati. Beppe Severgnini s pomočjo vnukinje, ki ga uči vsakodnevnega nereda (in namešča balončke na Sokratov doprni kip), razmišlja o minevanju časa in zahtevni dobi, ki jo preživljamo. »Tisto, po čemer se nas bodo spominjali«, piše, »niso funkcije, ki smo jih zasedali, ali uspehi, ki smo jih dosegli. Pač pa so velikodušnost, zvestoba, domišljija in ironija. Sposobnost postavljanja pravih vprašanj«.

Luisa Battistig, Mara Černic, Aleksej Kalc, Branko Medveš in Aljaž Škrlep Mejna območja in mejne zgodbe

+ Pozdravni nagovori **Tadeja Korena** in **Giulie Coradazzi**
Moderira **Marko Klavora**

Tematika meje ponuja veliko iztočnic za razmišljanje in nas opozarja na številne in včasih nepričakovane vidike človeških odnosov, povezanih s kulturo, zgodovino, družbo in pokrajino. V Furlaniji - Julijski krajini in Sloveniji se dejansko srečujemo z večplastno geografijo, ki na tem območju dodatno pospešuje razvoj dobrih praks za potrebe trajnostnega čezmejnega literarnega turizma.

Walter Veltroni

Iris, svoboda

+ Vodi **Gian Mario Villalta**

Ni pomembno, ali si star dvajset let, biti partizan pomeni boriti se za svobodo, tvegati za druge in se razdajati, ne da bi vedel, kako se bo to končalo. Včasih pa pomeni umreti, ne da bi lahko užival v dolgo pričakovani svobodi. Iris Versari je stara komaj enaindvajset let, ko pristopi k skupini legendarnega Silvia Corbarija, vodje, ki mu ni bilo mar za ukaze, disciplino in pokornost. Walter Veltroni nam pripoveduje o pogumni mladi ženski, ki se je z ognjem v očeh in svobodo v srcu borila za našo demokracijo.

Johnson Righeira

Italodisco

+ Predstavi **Mattia Del Moro**

Z enim od njenih velikih ustvarjalcev si oglejmo nastanek in razvoj italijanske glasbene zvrsti, ki je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja doživela velik uspeh, morda bolj v tujini kot doma, tako da si je prislužila poimenovanje Italodisco. Glasbeni žanr še danes vzbuja pozornosti, deloma zaradi oživitve, deloma zato, ker se je z leti utrdila mednarodna scena, ki ohranja in na novo interpretira njegove zvoke zunaj in znotraj klubov.

Gian Mario Villalta in Gabriele Zanello

Po sledih Dantejevega panterja. Pesniki iz druge polovice 20. Stoletja v Furlaniji

+

Dantejevo delo *De vulgari eloquentia* povzema srednjeveško legendo: iz panterjevega žrela se širi čudovit vonj, ki privablja lovce, da ga zasledujejo, čeprav ga nikakor ne morejo ujeti. Dante legendo spremeni v živo prisposodbo: imenitna srednjeveška italijanščina je panter, »ki prijeten vonj prenaša v vsa mesta, a v nobenem nima svojega bivališča«. Drugače povedano: vsak jezik ima vonj po poeziji, toda kako vemo, da bodo iz njega vzkile umetnine in kulturne mojstrovine? Furlanija iz druge polovice 20. stoletja bi morda velikega florentinskega pesnika presenetila z bogastvom in raznolikostjo, pa tudi z vrednostjo svoje poezije.

Goran Vojnovič Figa

+ Vodi **Margherita Cocco**
Poskrbljeno bo za prevod srečanja

Več kot pol stoletja je minilo, odkar je Jadranov ded prišel v Istro in si ustvaril družino. Zdaj je mrtev, po izbruhu vojne v Bosni pa jih je zapustil tudi Jadranov oče. Mladeničevo iskanje lastne identitete se začne z obiskom dedkove hiše, ki ga neizogibno pahne v razburkane balkanske vode. Razpad države in njene nove meje so pretrgale tudi družinske vezi. Samo figovec na dedkovem vrtu je nepoškodovan preživel vse viharje.

Raffaello Cargnelutti

Druga vojna

+ Vodi **Gian Mario Villalta**

Furlanija, 1944. Dora je stara dvajset let. Njeno vas so zasedli Nemci, skozi njo prehajajo partizani, duši pa jo strah. V družinskem hotelu vino podziga duhove in ozračje postane napeto. Dora molče opazuje in poskuša razumeti dogajanje, ko je lahko vsaka odločitev usodna. Vojna se ne dogaja le na fronti, ampak na vsakem domu prizadene tudi ženske: njo, njeno mamo Rito, sestrično Miriam, babico Margherito in razseljeno žensko iz Trsta, Virginijo. Roman po resnični zgodbi. Zbor utišanih glasov, ki zdaj spregovorijo in pripovedujejo.

Pogled na staro mestno jedro: vzdolž struge namakalnega jarka hiše, cerkve, epigrafi in toponimi pripovedujejo o razvoju mesta od srednjega veka do danes

+ OGLED STAREGA MESTNEGA JEDRA

ZBIRALIŠČE	Pasaža karnijskega muzeja (staro mestno jedro, Ul. della Vittoria 2)
TRAJANJE OBISKA	1 uro in pol
NAJVEČJE ŠTEVILO UDELEŽENCEV	25 oseb
REZERVACIJE	Po telefonu (+ 39 333 903 2145)

Sebastjan Pregelj V Elvisovi sobi

+ Vodi **Michele Obit**

Poskrbljeno bo za prevod srečanja

Jan je povsem običajen otrok, ki hodi v šolo v osemdesetih. Morda ga od vrstnikov loči le izjemna domišljija. Odrašča in odide v vojsko tik pred razpadom Jugoslavije. Ko razpade država, se zaprejo tudi vrata sobe, prostora otroštva in domišljije. V *Elvisovi sobi* je roman o odraščanju in tudi prvi slovenski roman, ki prikaže obdobje osamosvajanja Slovenije.

Beatrice Salvioni Zlobna

+ Vodi **Margherita Anzil**

Monza, aprila 1940. Maddalena je že štiri leta zaprta v norišnici in o njej ni nobenih novic. Francesca, Maddalena prijateljica, je prepričana, da nikomur ni bilo mar, da bi jo obvestil: ona je bila izobčenka, prekleto. Potem pa se Maddalena končno vrne. Je majhna in suha, kot da ne bi nikoli odrasla, in se pretvarja, da je še vedno tista pogumna najstnica, kakršna je bila; toda Francesci je jasno, da se je spremenila. Kaj se je zgodilo v norišnici? Medtem Italija vstopi v vojno.

Riccardo Falcinelli

Visus. Zgodbe o obrazu od antike do selfijev

+ Vodi **Alberto Garlini**

Pri objavljanju selfijev na Instagramu se soočamo z istimi težavami, s katerimi so se soočali vsi umetniki v zgodovini: obraz poskušamo narediti bolj junaški, ugleden, celo božanski. Ali pa mu morda skušamo vliti moralne vrednote, kot so počeli slikarji v renesansi, ko so upodabljali vladarje ob stebru ali zavesi, da bi izrazili veličino in ugled. Obraz je tisti del telesa, ki mu najbolj pripisujemo pomen: obrazi so vedno kulturna konstrukcija. Falcinellijeva »obrazologija« vključuje umetnost, semiotiko, nevroznanosti, politično zgodovino, modo in kozmetiko. Kajti obraz, ki si ga ustvarimo, lahko odloča, o življenju, ki ga bomo živeli.

Marco Anzovino

Otroci iz sosednje ulice

+ Vodi **Martina Spollero**

Iz delovnih izkušenj, ki jih je pridobil v terapevtski skupnosti Villa Renata na Lidu v Benetkah, je Marco Anzovino izluščil veliko ganljivih iztočnic, ki nam pomagajo razmišljati o tveganem vedenju številnih najstnikov. Droge so se spremenile, prav tako oblike nakupa in jemanja, motivacije, cene in kraji, kjer se droge prodajajo, bolečina pa ostaja ista. In lahko samo upamo, da tudi v najbolj mučni bolečini človek prosi za pomoč in dobi odgovor. Kajti vsakdo ima svojo ječo. Ker nihče se ne reši sam.

Doro Gjat & Dee Jay Park Biancoscuro Live

Sledi, ob 22.00

Tazenda Bosih Nog

Velika čustva za majhno skupino: »komorni«
Tazenda, to je globoka harmonija esencialne glasbe, intimnega in vitalnega poslušanja. Legendarna ustanoviteljica skupine, Gigi Camedda in Gino Marielli, skupaj z novim glasom Serene Carta Mantilla ponovno ponujata na odru, tokrat v akustični izvedbi, vse komade, po katerih je skupina **Tazenda** prepoznavna vse od leta 1990: nastop, ki združuje prefinjeno umetnost glasbenikov z občutkom bližine in intimnosti poslušalca.

Associazione Musicale della Carnia Glasba vsakdanjika

Sledi, ob 11.00

Eleonora Matarrese Karnija: križišče znanja, med zelišči in kulturo

+ Vodi **Aurelia Bubisutti**

Po lanski konferenci bo Eleonora Matarrese predstavila razvoj svojih raziskav o Voynichovem rokopisu, znanem kot »najbolj skrivnosten rokopis na svetu«. Vse elemente, ki so značilni za rokopis, je mogoče zaslediti v pretekli in današnji Furlaniji, kar bo predavateljica podrobno opisala in prvič na svetu javno prevedla rokopis ter se sklicevala na znameniti tiskani herbarij »Gart der Gesundheit«, ki ga hrani Etnografski muzej Gortani v Tolmeču, in na lokalne herbarije Triveneta.

Renzo Brollo Akvanavti

+ Vodi **Pietro Spirito**

Piše se leto 2003: na dan, ko naj bi se mu rodil sin, se mora Lorenzo udeležiti očetovega pogreba. Tako se začne potovanje skozi življenje osovraženega in nikoli povsem poznane človeka, obupano iskanje, ki vse postavi pod vprašaj in doseže vrhunec z odkritjem skrivnostnega projekta, imenovanega »Operacija Atlantida«, ki je bil izveden v Furlaniji, pod jezerom Cavazzo. Piše se vizionarsko leto 1969, ko človek stopi na Luno in si skupina akvanavtov predstavlja življenje pod vodo. To je konec in začetek vsega.

Marzio G. Mian Volga Blues. Potovanje v osrčje Rusije

+ Vodi **Laura Pagliara**

Kljub paranoičnemu nadzoru varnostnih služb, je Marziu G. Mianu uspelo prepotovati šest tisoč kilometrov po notranjosti, v rusko dušo in srce. Za to je izbral Volgo, reko, ki je totem in usoda, avtobiografija ruskega ljudstva. Po propadu Bizanca se je na njenih bregovih ukoreninila pravoslavna vera, nastalo je rusko carstvo, uveljavil se je sovjetski imperij in utrdila neoimperialistična politika post-sovjetske avtokracije Vladimirja Putina.

Paolo Chiarino

Življenje zajeto z zamahi

+ Vodi **Pietro Spirito**

»Če bi me pogledali, mi ne bi nihče rekel, da sem športnik. Imam celo trebušček. Pa vendar je ledno plavanje (*Ice Swimming*) moj šport. Mrzla voda, pravzaprav ledena, je moj naravni element. Seveda trpim kot zver, vendar se veselim, kot se veselim, ko ekipa Genoa da zadetek«. Paolo Chiarino je eden od pionirjev lednega plavanja in eden od redkih na svetu, ki so plavali na severnem in južnem polu. Življenje zajeto z zamahi je strastno pripovedovanje o teh plavanjih: od Beringovega preliva do otoka Catalina, na desetine dogodivščin pod 5°C.

Aleš Šteger

In Slovenia

+ Vodi **Emily Menguzzato**
Poskrbljeno bo za prevod srečanja

Na kakšen način lahko pripoveduješ o Sloveniji? Geografsko območje, ki je tako majhno, da daje vtis, da ga lahko obiščemo le v nekaj dneh, v sebi skriva drugačno resničnost. Alpe in Jadransko morje, Srednja Evropa in Balkan, sredozemski življenjski slog in avstrijske specialitete: nikjer drugje ni toliko Evrope v tako majhnem prostoru kot v Sloveniji. To ni turistični vodič niti zgodovinska knjiga, temveč potovanje skozi pet čutov, sentimentalno popotovanje, ki razkriva vsa sečišča, ki oživljajo mlado Slovenijo.

Daniela Galeazzi, in Giuseppina Minchella Nevarne resnice

+ Vodi **Raffaella Cargnelutti**

Jud fašist med vojno in nemirnimi ljubeznimi. Rubenova mala zgodba znotraj velike zgodbe iz tridesetih let prejšnjega stoletja, zaznamovane z neštetimi zgodovinskimi tragedijami; tržaški Jud in fašist, ki se obupan zaradi varanja svoje zaročenke Tereze odloči, da se bo boril v italijansko-etioipski vojni. Bitke, zasede in krute represije mu razkrijejo kruto resničnost vojne. Toda njegovo usodo uspe spremeniti nova ljubezen, ki jo začuti do etiopskega dekleta, ki se bori v odporiškem gibanju proti Italiji.

Flavio Santi in William Cisilino Dantejev "Ce fas tu?" (Kaj delaš?), ali nisi vedel, da... Dober razlog, da vzljubiš furlanski jezik

+ Dvoglasna predstava

Dantejevo delo De vulgari eloquentia povzema srednjeveško legendo: iz panterjevega žrela se širi čudovit vonj, ki privablja lovce, da ga zasledujejo, čeprav ga nikakor ne morejo ujeti. Dante legendo spremeni v živo prisposodbo: imenitna srednjeveška italijanščina je panter, »ki prijeten vonj prenaša v vsa mesta, a v nobenem nima svojega bivališča«. Drugače povedano: vsak jezik ima vonj po poeziji, toda kako vemo, da bodo iz njega vzklike umetnine in kulturne mojstrovine? Posebej jasen in prepričljiv odgovor ponuja furlanski jezik, ki ima tisočletno zgodovino, njegova literatura je ena najzanimivejših na trgu, njegova moč pa je živa in pomembna še danes.

Ulica Oscura, Stolp Reithemberg, Stolp Picotta

Prijetna srednjeveška pot, ki je dobro obnovljena in osvetljena tudi ponoči, združuje zgodovino in naravo ter s stolpa Picotta ponuja izjemen razgled na mesto in doline Karnije. Po poti vas bo spremljal naravoslovni vodnik.

+ VODENI SPREHOD

ZBIRALIŠČE	Trg XX Settembre pred Mestno hišo
TRAJANJE OBISKA	1 uro in pol
NAJVEČJE ŠTEVILO UDELEŽENCEV	25 oseb
NAJVEČJE ŠTEVILO UDELEŽENCEV	Športna obutev in sprehajalne navade. Višinska razlika znaša približno 140 metrov
REZERVACIJE	Po telefonu (+ 39 333 903 2145)

Carlo Ginzburg Črka ubija

+ Vodi Gian Paolo Gri

»Črka namreč ubija, duh pa oživlja« je dejal Pavel iz Tarza, ko je judovski zakon, v katerem je odrasčal, primerjal z novo vero - krščanstvom -, katere ustanovitelj je bil. »Ubija« in »daje življenje« sta metafori, ki ju ne smemo jemati dobessedno. Nanju lahko odgovorimo z drugo prispodobo: črka ubija tiste, ki je ne upoštevajo. Tu se prepletajo vprašanja preučevanja in vprašanja metode. »Knjigo, ki jo potrebujete, lahko najdete poleg knjige, ki jo iščete«: ta izjava Abyja Warburga ima lahko nepredvidljive posledice.

luoghi / kraji

- 1 **Sala Centro Servizi Museali / Dvorana centra za muzejske storitve**
Via Vittoria 4
(adiacente Museo Carnico)
- 2 **Cinema David / Kino David**
Piazza Centa 1
- 3 **Museo Carnico / Karnijski muzej**
Via Vittoria 4
- 4 **Salone Albergo Roma / Salon hotela Roma**
Piazza XX Settembre 14
- 5 **Casa di riposo della Carnia / Dom za starejše »Casa di Riposo della Carnia«**
Via Giobatta Morgagni 5
- 6 **Sala Consiliare Municipio di Tolmezzo / Sejna dvorana mestne hiše v Tolmeču**
Piazza XX Settembre, 1
- 7 **Palazzo Frisacco / Palača Frisacco**
Via Cavour, 10
- 8 **Piazza XX Settembre / Trg XX Settembre**
- 9 **Corte Cussigh / Dvorišče Cussigh**
Via Cavour, 10
- A **Book Shop**
Piazza XX Settembre
- B **Palazzo Frisacco / Palača Frisacco**
Via del Din Renato 7
- C **Biblioteca Civica Adriana Pittoni**
/
Via del Din Renato 3

